

Tiedote
julkaistavissa 12.9.2003

Hyönteiset syöneet lepikoita ja tunturikoivikoita lehdettömiksi

Eri puolilla Etelä- ja Itä-Suomea on tänä kesänä näkynyt lähes lehdettömiä leppiä. Asialla ovat olleet idänlehtikuoriainen ja lepänlehtikuoriainen, jotka ovat syöneet leppien lehtiä niin, että jäljellä ovat usein vain suurimmat lehtisuonet. Pohjois-Lapin tunturikoivikoissa tuhojaan ovat tehneet tunturimittarit. Tuhojen metsätaloudellinen merkitys on kuitenkin vähäinen.

Niin aikuiset idänlehti- ja lepänlehtikuoriaiset kuin niiden toukatkin käyttävät ravintonaan sekä harmaa- että tervalepän lehtiä. Suurin joukoin esiintyessään lehtikuoriaiset syövät kokonaisia lepikoita paljaaksi. Jos lepät alkavat olla kaluttuja, kuoriaiset pystyvät poikkeuksellisesti siirtymään myös koivuihin tai pajuihin. Lehtikuoriaiset ovat primaarisia tuhoniheuttajia, eli ne pystyvät iskeytymään täysin terveisiin puihin.

Idänlehtikuoriainen ja lepänlehtikuoriainen munivat keväällä tai alkukesällä lepän lehtiin. Toukat eivät liiku pitkiä matkoja. Joskus, kuten tänä vuonna, voi kuoriaisia esiintyä toinenkin sukupolvi, joka munii kesällä; tällöin ne voivat siirtyä puusta toiseen.

Lehtikuoriaisten tuhot ovat usein huomiota herättäviä, koska ne keskittyvät teiden ja vesistöjen varilla. Tuhojen metsätaloudellinen merkitys on kuitenkin vähäinen. Lepät ja koivut kestävät melko hyvin lehtien syöntiä, mutta jos kuoriaiset kaluavat puut paljaaksi useampana vuotena peräkkäin, puut voivat kuolla. Nuorille puille jo yhden vuoden lehtien menettäminen voi olla kohtalokasta. Kuoriaisten hävittäminen ei yleensä ole tarpeellista. Jos kuoriaiset halutaan hävittää esim. pihapiiristä, se tulisi tehdä kevätkesällä, kun toukat ovat vielä pieniä eivätkä ole ehtineet tehdä paljon tuhoa.

Tunturimittarituhoja odotettavissa myös ensi kesänä

Tunturikoivulla elävä tunturimittari on Lapissa paikoin hyvin yleinen. Pienialaisia täysin lehdettömäksi syötyjä tunturikoivikkolaikkuja on ollut kuluneena kesänä havaittavissa Käsivarren Lapissa. Nyt syksyllä aikuiset perhoset munivat koivujen oksille ja muun kasvillisuuden sekaan. Tunturimittari talvehtii munana, ja keväällä silmujen puhkeamisen aikaan kuoriutuvat toukat syövät tunturikoivun lehtiä. Munivia perhosia on tänä syksynä paljon, jos munien talvehtiminen onnistuu, ensi kesänä on odotettavissa huomattavasti suurempia tuhoja kuin tänä kesänä. Tunturimittarin massaesiintymisiä on Lapissa noin kymmenen vuoden välein. Viimeisin todella merkittävä tunturimittarien massaesiintymä sattui 1965-66, jolloin tunturimittarit söivät Pohjois-Suomessa paljaaksi yhteensä noin 1200 neliökilometriä tunturikoivikoita.

Ilmoita metsätuhohavainnoista Internetin kautta

Metla kerää tietoja metsätuhoista ja laatii vuosittain raportin maassamme havaituista tuhoista. Internetissä olevan lomakkeen avulla voit nyt ilmoittaa havaitsemasi metsätuhot Metlan tietokantaan. Havaintojen karttuessa tietokannasta voidaan hakea tietoja esim. tuhoniheuttajan, puulajin tai alueen mukaan. Lomake sijaitsee Metinfo Metsien terveys -palvelussa osoitteessa www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/. Palvelusta löydät myös monipuolisen metsätuho-oppaan, interaktiivisen tuhojen tunnistusjärjestelmän, tietoa Suomen metsien tilasta sekä Metlan metsätuhoasiantuntijoiden yhteystiedot.

Lisätietoja:

- Antti Pouttu, Metla, Vantaan tutkimuskeskus,
puh. 010 211 2576, sähköposti: antti.pouttu@metla.fi

Tiedote on luettavissa Metlan Internet-sivuilla osoitteessa:
<http://www.metla.fi/tiedotteet/2003/2003-09-12-lehtikuoriaiset.htm>